כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים

דף עבודה בעקבות רבי עקיבא

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

הנה מערך חינוכי וסיפורי מקיף, מרגש ועשיר, הבנוי בדיוק לפי בקשתך ולפי הכללים הנוירו-מדעיים של סטוריטלינג לילדים.

פִּתְיחָה: הָאוֹר שֶׁיּוֹצֵא מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ

יְלָדִים, נָסוּ לְדַמְיֵן אֶת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל גְּדוֹל דּוֹרֵנוּ, רַבִּי עֲקִיבָא. אַלְפֵי תַּלְמִידִים, יְשׁוּבִים עַל סַפְסְלֵי עֵץ וְעַל מַחְצָלוֹת, לוֹמְדִים מִפִּיו תּוֹרָה מִבֹּקֶר וְעַד הַשָּׁעוֹת הַקְּטַנּוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה. קוֹל לִמּוּד הַתּוֹרָה הָיָה כָּל כָּךְ עָצְמָתִי, שֶׁהוּא נִשְׁמַע לְמֶרְחוֹק כְּמוֹ שְׁאָגָה שֶׁל אַרְיֵה קָדוֹשׁ. רַבִּי עֲקִיבָא לֹא לִמֵּד אוֹתָם רַק הֲלָכוֹת. הוּא לִמֵּד אוֹתָם מַשֶּׁהוּ גָּדוֹל יוֹתֵר: כֵּיצַד לִהְיוֹת אֲנָשִׁים חֲכָמִים, זְהִירִים, תְּמִימִים עִם ה׳, אֲבָל לֹא פְּתָיִים; הַתּוֹרָה צְרִיכָה לְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׂכֶל וַהֲבָנָה בַּחַיִּים.

בְּבֹקֶר קַיִץ אֶחָד, הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה וְהֵאִירָה אֶת הֶרְרֵיהָ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. קְבוּצָה קְטַנָּה וּמְבֹרֶכֶת מִתַּלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא נֶאֱלְצָה לַעֲזֹב לְכַמָּה יָמִים אֶת בֵּית הַמִּדְרָשׁ. הָיָה עֲלֵיהֶם לִנְסֹעַ צָפוֹנָה, אֶל עִיר הַחוֹף שֶׁנִּקְרֵאת ׳כְּזִיב׳ (הַיּוֹם דְּרוֹמִית לְרֹאשׁ הַנִּקְרָה), כְּדֵי לַעֲסֹק בְּמִצְוָה חֲשׁוּבָה שֶׁהִטִּיל עֲלֵיהֶם רַבָּם.

הֵם אָרְזוּ מְעַט מָזוֹן בְּתַרְמִילֵיהֶם – פִּתּוֹת יְבֵשׁוֹת, מְעַט זֵיתִים שְׁחוֹרִים, וְנֹאדוֹת מַיִם מֵעוֹר שֶׁל עִזִּים. הֵם חָגְרוּ אֶת מָתְנֵיהֶם, נָטְלוּ אֶת מַקְלוֹת הַהֲלִיכָה שֶׁלָּהֶם, וְיָצְאוּ לַדֶּרֶךְ.

הַהֲלִיכָה בַּדֶּרֶךְ הַשּׁוֹמֵמָה

הַדֶּרֶךְ הָיְתָה אֲרֻכָּה וּמְעַיֶּפֶת. רוּחַ חַמָּה נָשְׁבָה בְּפָנֵיהֶם. בְּכָל פַּעַם שֶׁהֵרִימוּ אֶת רַגְלֵיהֶם, תִּמְרוֹת קְטַנּוֹת שֶׁל אָבָק לָבָן פָּרְחוּ בָּאֲוִיר וְנִדְבְּקוּ לְסַנְדְּלֵיהֶם. רֵיחַ עָצוּם שֶׁל תְּאֵנִים שֶׁהִבְשִׁילוּ בַּשָּׂדוֹת הִתְעָרְבֵב עִם מְלִיחוּת רֵיחַ הַיָּם הַתֵּיכוֹן שֶׁנִּשְׁקַף מֵרָחוֹק.

אַךְ תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא לֹא הִבִּיטוּ יָמִינָה וּשְׂמֹאלָה בְּבַטָּלָה.

תּוֹךְ כְּדֵי הֲלִיכָה, כְּשֶׁזָּעָה נוֹטֶפֶת מִמִּצְחָם, הֵם חָזְרוּ בְּקוֹל נָעִים וּבְנִגּוּן עַל מַסֶּכְתּוֹת אֲשֶׁר לָמְדוּ בַּיְשִׁיבָה.

הַזְּמַן חָלַף, הַשֶּׁמֶשׁ הִתְחִילָה לָרֶדֶת, וְהֵם נִכְנְסוּ לְאֵזוֹר מִסֶּכֶן: גַּיְא סְלָעִים מְבֻדָּד. מִשְּׁנֵי צִדֵּי הַשְּׁבִיל נִצְּבוּ אֲבָנִים עֲנָקִיּוֹת שֶׁהִטִּילוּ צֵל אָרֹךְ וְאָפֵל. צִיּוּץ הַצִּפּוֹרִים הִשְׁתַּתֵּק לְפֶתַע, וְשִׂיחֵי הַקּוֹצִים רִשְׁרְשׁוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיְתָה רוּחַ. הַשֶּׁקֶט הָיָה מַלְחִיץ.

הַתַּלְמִיד הַבּוֹגֵר שֶׁבַּחֲבוּרָה הֵרִים אֶת יָדוֹ וְסִמֵּן לַחֲבֵרָיו לַעֲצֹר. לִבָּם פָּעַם בְּחָזְקָה... מַשֶּׁהוּ לֹא קָשׁוּר לַנּוֹף זָז בֵּין הַסְּלָעִים.

אֵימַת הַשּׁוֹדְדִים!

לְפֶתַע, מִתּוֹךְ מַחֲבוֹא הַסְּלָעִים, קָפְצוּ חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מְגֻדָּלִים, רְחָבִים כְּהָרִים וּפְנֵיהֶם מְכֻסּוֹת בִּבְדָלֵי בַּד שְׁחוֹרִים. הָיוּ אֵלּוּ ׳לִיסְטִים׳ – שׁוֹדְדֵי דְּרָכִים אַכְזָרִיִּים. בִּידֵיהֶם הֵם הֶחְזִיקוּ סַכִּינִים אֲרֻכּוֹת וְחַרְבוֹת נְחוֹשֶׁת כְּבֵדוֹת שֶׁנָּצְצוּ בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. עֵינֵיהֶם רָשְׁפוּ רַע, וְהֵם חָסְמוּ אֶת הַשְּׁבִיל לַחֲלוּטִין.

תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא נָשְׁמוּ נְשִׁימָה עֲמֻקָּה. הֵם לֹא הָיוּ לְמוּדֵי מִלְחָמוֹת, אַךְ זָכְרוּ אֶת תּוֹרַת רַבָּם – תּוֹרָה שֶׁל בִּטָּחוֹן בַּה׳. הֵם לֹא אִבְּדוּ אֶת עֶשְׁתּוֹנוֹתֵיהֶם. הַשּׁוֹדְדִים הִתְקָרְבוּ בְּצָעָדִים מְאַיְּמִים. מְפַקֵּד הַשּׁוֹדְדִים עָמַד מוּל הַתַּלְמִידִים, סָקַר אוֹתָם מִכַּף רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ, וְאָז נָחַר בְּקוֹל גַּס וָרָע:

״מִי אַתֶּם? וּלְאָן אַתֶּם הוֹלְכִים?!״

חָכְמָה עֶלְיוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה

יְלָדִים, מָה אֲנַחְנוּ הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּמַצָּב כָּזֶה? בְּוַדַּאי הָיִינוּ בּוֹכִים מִפַּחַד, אוֹ אוֹמְרִים בִּתְמִימוּת: "אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְעִיר הַקְּרוֹבָה כְּזִיב, לִישׁוֹן הַלַּיְלָה. יֵשׁ לָנוּ קְצָת כֶּסֶף בַּשַּׂק, בְּבַקָּשָׁה אַל תִּפְגְּעוּ בָּנוּ!"

אֲבָל אִם הָיוּ אוֹמְרִים זֹאת, הַשּׁוֹדְדִים הָיוּ שׁוֹדְדִים אוֹתָם מִיָּד, אוֹ עֲרָבִים לָהֶם בִּשְׁעָרֵי כְּזִיב.

תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא זָכְרוּ אֶת הַכְּלָל: אָסוּר לְשַׁקֵּר בְּמֵזִיד, אַךְ מֻתָּר (וְאַף חוֹבָה) לִנְהֹג בְּחָכְמָה כְּדֵי לְהַצִּיל נְפָשׁוֹת.

אֶחָד מֵהַתַּלְמִידִים יָדַע שֶׁהַדֶּרֶךְ לָעִיר 'כְּזִיב' (שֶׁהִיא קְרוֹבָה), מַמְשִׁיכָה אַחַר כָּךְ לָעִיר הַגְּדוֹלָה 'עַכּוֹ' (שֶׁהִיא רְחוֹקָה מְאֹד וְלֹא הָיָה בְּכַוָּנָתָם לַעֲצֹר בָּהּ).

לְלֹא כָּל רַעַד בְּקוֹלוֹ, יָשִׁיר וּבָטוּחַ, הוּא חִזֵּק מְעַט לַשּׁוֹדֵד וְאָמַר: "אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, וְדַרְכֵּנוּ לְעַכּוֹ".

הַשּׁוֹדֵד הִבִּיט בָּהֶם בְּזִלְזוּל. הֵם לֹא נִרְאוּ עֲשִׁירִים כָּרֶגַע, אַךְ הוּא חָשַׁב בְּלִבּוֹ הָרַע: "לְעַכּוֹ הַדֶּרֶךְ עוֹד אֲרֻכָּה מְאֹד. הֵם בְּוַדַּאי יִישְׁנוּ הַלַּיְלָה בַּוָּאדִי הֶחָשׁוּךְ לִפְנֵי עַכּוֹ. נִתֵּן לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת, נַעֲקֹף אוֹתָם מִלְמַעְלָה דֶּרֶךְ הֶהָרִים, וְנֶאֱרֹב לָהֶם בַּלַּיְלָה לִפְנֵי עַכּוֹ, כְּשֶׁהֵם יִהְיוּ עֲיֵפִים. אָז נִשְׁדֹּד אוֹתָם הַרְבֵּה יוֹתֵר בְּקַלּוּת!".

הַשּׁוֹדֵד צָחַק צְחוֹק מְרֻשָּׁע וְסִמֵּן לַחֲבֵרָיו: "עִזְבוּ אוֹתָם עַכְשָׁו, תְּנוּ לָהֶם לַעֲבֹר".

הַפְּנִיָּה לִכְזִיב – נִצָּחוֹן תּוֹרָנִי

הַתַּלְמִידִים הִמְשִׁיכוּ לִצְעֹד קָדִימָה. הֵם הִרְגִּישׁוּ אֶת מַבָּטֵיהֶם שֶׁל הַשּׁוֹדְדִים הַנּוֹעָצִים לָהֶם בַּגַּב. הֵם לֹא רָצוּ, אֲלָא צָעֲדוּ בְּקוֹמָה זְקוּפָה וּבְשֶׁקֶט, תּוֹךְ שֶׁהֵם מִתְפַּלְּלִים בְּלִבָּם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׁמֹר אֶת דַּרְכָּם.

אַחֲרֵי שְׁעָתַיִם שֶׁל הַלִּיכָה נִגְלוּ לְפָנֵיהֶם חוֹמוֹת הָעִיר 'כְּזִיב'. הַשַּׁעַר מִתְּמֵר מֵעֲלֵיהֶם, מָגֵן וּבָטוּחַ. הַתַּלְמִידִים (שֶׁבֶּאֱמֶת צָרִיכוּ רַק לְהַגִּיעַ לְכְזִיב) נִכְנְסוּ אֶל תּוֹךְ הָעִיר. הַדְּלָתוֹת הַכְּבֵדוֹת נִסְגְּרוּ מֵאֲחוֹרֵיהֶם. הֵם הִגִּיעוּ לְחוֹף מִבְטָחִים! הֵם מָצְאוּ מָקוֹם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ הַמְּקוֹמִי שֶׁל הָעִיר, שָׁתוּ מַיִם קָרִים מִן הַבְּאֵר, רָחֲצוּ אֶת פְּנֵיהֶם הַמְּאֻבָּקוֹת, פָּתְחוּ גְּוִילֵי תּוֹרָה וְהֵחֵלּוּ לִלְמֹד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְהוֹדָאָה לַה'.

וּמָה קָרָה עִם הַשּׁוֹדְדִים?

בְּחֶשְׁכַּת הַלַּיְלָה הֵם הִמְתִּינוּ עַל הַדֶּרֶךְ לְעַכּוֹ. הֵם חִכּוּ שָׁעָה, שְׁעָתַיִם... וְאִישׁ לֹא הִגִּיעַ. "לְאָן הֵם נֶעֱלָמוּ?" רָתְחוּ הַשּׁוֹדְדִים. "אוּלַי הֵם עָצְרוּ בִּכְזִיב?". בַּבֹּקֶר הַמָּחֳרָת, זְעוּמִים וְעַצְבָנִיִּים, הֵם חָזְרוּ בְּצַעַד כָּבֵד עַד לָעִיר 'כְּזִיב' לְחַפֵּשׂ אֶת קָרְבָּנוֹתֵיהֶם.

הֵם הִסְתּוֹבְבוּ בָּרְחוֹבוֹת עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְחַלּוֹנוֹת בֵּית הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל. הַשּׁוֹדְדִים הֵצִיצוּ פְּנִימָה. וְהִנֵּה – הֵם רוֹאִים אֶת אוֹתָם צְעִירִים שֶׁפָּגְשׁוּ אֶתְמוֹל! רְגוּעִים, שְׁלֵוִים, וְלוֹמְדִים תּוֹרָה לְלֹא כָּל פַּחַד!

הַהוֹדָאָה בָּאֱמֶת שֶׁל הָרְשָׁעִים

הַשּׁוֹדֵד הָרָאשִׁי בָּלַע אֶת רֻקּוֹ. הוּא פִּתְאוֹם הֵבִין אֶת הַתַּכְסִיס.

"הָאַבְרֵכִים הָאֵלֶּה הִכְשִׁילוּ אוֹתָנוּ!" הוּא לָחַשׁ לַחֲבֵרָיו. "הֵם בְּכַוָּנָה עָנוּ 'עַכּוֹ', כִּי הֵם יָדְעוּ שֶׁהַדֶּרֶךְ לְעַכּוֹ עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ כְּזִיב. כָּךְ הֵם לֹא שִׁקְרוּ דָּבָר, אֲבָל הֵם סִדְּרוּ אוֹתָנוּ. אֵיזוֹ חָכְמָה... אֵיזוֹ פִּקְחוּת...".

הַשּׁוֹדֵד קָרָא לְאֶחָד הַתַּלְמִידִים מֵהַחַלּוֹן, בְּקוֹל שָׁכְבָר לֹא הָיָה מְאַיֵּם אֶלָּא מָלֵא בְּפָלִיאָה וּבְהַעֲרָצָה.

"תַּגִּידוּ לִי..." שָׁאַל הַשּׁוֹדֵד, "תַּלְמִידִים שֶׁל מִי אַתֶּם? מִי הָרַב שֶׁלִּמֵּד אֶתְכֶם לִהְיוֹת כָּל כָּךְ פִּקְחִים וְעַרְמוּמִיִּים כְּנֶגֶד אֲנָשִׁים רָעִים?"

הַתַּלְמִיד סָגַר אֶת גְּוִיל הַתּוֹרָה, זָקַף אֶת קוֹמָתוֹ וְעָנָה בְּגַאֲוָה קְדוֹשָׁה:

"אֲנַחְנוּ – תַּלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא!"

שָׁתַק הַשּׁוֹדֵד לֶרֶגַע, הִבִּיט בַּחֲבֵרָיו, וְאָז הִכְרִיז מִשְׁפָּט שֶׁנִּשְׁאַר מְהַדְהֵד בַּגְּמָרָא לְדוֹרוֹת עַד הַיּוֹם. הוּא – הָאָדָם הָרַע, בֵּרַךְ אוֹתָם!

"אַשְׁרֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְתַלְמִידָיו! שֶׁאֹפֶא פָּגַע בָּהֶם אָדָם רַע מֵעוֹלָם!"

הוּא הֵבִין שֶׁתּוֹרַת יְשָׁרְאֵל, כַּאֲשֶׁר לוֹמְדִים אוֹתָהּ בֶּאֱמֶת, נוֹתֶנֶת גַּם חָכְמָה אֵיךְ לִשְׁמֹר עַל הַחַיִּים. הַשּׁוֹדְדִים הִסְתּוֹבְבוּ וְהָלְכוּ לְדַרְכָּם כְּשֶׁהֵם מוּבָסִים לַחֲלוּטִין עַל יְדֵי כּוֹחָם שֶׁל בְּנֵי הַתּוֹרָה.

הַדְּמוּת (הֵם): תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, אֲבָל הֵם לֹא נִבְהֲלוּ וְלֹא מָסְרוּ בִּתְמִימוּת מֵידָע שֶׁהָיָה מְסַכֵּן אֶת חַיֵּיהֶם. הֵם הִשְׁתַּמְּשׁוּ בְּ"חָכְמַת הַתּוֹרָה" כְּדֵי לַעֲנוֹת תְּשׁוּבָה חֲכָמָה וּמַצִּילַת חַיִּים שֶׁהִכְשִׁילָה אֶת הָרְשָׁעִים.

אֲנַחְנוּ (WE): הָרַבֵּה פְּעָמִים אֲנַחְנוּ נוֹטִים "לְהִתְלַהֵב" וְלְסַפֵּר אֶת כָּל מָה שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים וּמְתַכְנְנִים לְאָדָם זָר, אֲפִלּוּ מִבְּלִי לְזַהוֹת אִם הָאָדָם הַזֶּה הוּא חָבֵר אוֹ שָׂמָא יֵשׁ לוֹ כַּוָּנוֹת רָעוֹת.

אַתָּה (YOU): מָחָר בַּבֹּקֶר – תִּזְכֹּר שֶׁ״תּוֹרָה הִיא תּוֹרַת חַיִּים״. כְּשֶׁאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה – הִיא בּוֹנָה לְךָ שֵׂכֶל חָזָק וְנָכוֹן. תִּהְיֶה זָהִיר! חָשׁוּב פַּעֲמַיִם לִפְנֵי שֶׁאַתָּה עוֹנֶה לְאָדָם שֶׁאַתָּה לֹא מַכִּיר בֶּהָחוֹב, וְשָׁמֹר עַל הָעֵינַיִם פְּקוּחוֹת כְּדֵי לְהִשָּׁמֵר מִסַּכָּנוֹת. ה׳ אוֹהֵב וְשׁוֹמֵר עַל לומדי התורה!

א. שְׁאֵלַת פְּתִיחָה (לְעוֹרֵר סַקְרָנוּת):

״יְלָדִים, אִם אָחֵד מִכֶּם הָיָה הוֹלֵךְ הַיּוֹם בָּרְחוֹב, וּפִתְאוֹם נִגַּשׁ אֵלָיו אִישׁ מְפֻקְפָּק, רָחָב וּמַפְחִיד, וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ: ׳אֵיפֹה אַתָּה גָּר וּלְאָן אַתָּה הוֹלֵךְ עַכְשָׁו?׳ – הַאִם נָכוֹן תָּמִיד לַעֲנוֹת לְכוּלָּם אֶת הָאֱמֶת הַמְּדֻיֶּקֶת וְלִמְסֹר הַכֹּל?

הַיּוֹם נִלְמַד מִתַּלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא – אֵיךְ חָכְמָה שֶׁל תּוֹרָה נִצְּחָה קְבוּצַת שׁוֹדְדִים וְחָסְכָה שְׁפִיכוּת דָּמִים!״

ב. הֶעָרוֹת בְּצוּעַ (סטוריטלינג):

ג. הַמְלָצוֹת לְ-4 שְׁקוּפִיּוֹת (מַצֶּגֶת):

(זָכוֹר – ללא דמויות נשים, גברים בכיפות ושרוולים ארוכים, קדושה מוקרנת)

ד. פְּעִילוּת מְסַכֶּמֶת / הַפְעָלָה קְצָרָה:

מִשְׂחַק תַּפְקִידִים – ״חָכְמָה דִּקְדֻּשָּׁה״

הַמּוֹרֶה כּוֹתֵב כַּמָּה מַצָּבִים שֶׁל דִּלֶּמָּה יוֹמְיוֹמִית לְיֶלֶד בְּכִתָּה ג׳, מַזְמִין כָּל פַּעַם יֶלֶד אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ שְׁאֵלָה שֶׁל אָדָם רָע/עָזָר. הַיֶּלֶד צָרִיךְ לְהַפְגִּין ׳חָכְמַת רַבִּי עֲקִיבָא׳, לַחְשֹׁב שְׁנִיָּה וְלַעֲנוֹת בְּתַחְכּוּם וּבִזְהִירוּת שֶׁשּׁוֹמֶרֶת עָלָיו, מִבְּלִי לְשַׁקֵּר וּמִבְּלִי לִמְסֹר סוֹדוֹת.

מקורות: תלמוד בבלי, מסכת עבודה זרה, דף כ״ה, עמוד ב׳: ״מַעֲשֶׂה בְּתַלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים לִכְזִיב. פָּגְעוּ בָּהֶן לִיסְטִים... [מובא בספר ׳כה עשו חכמינו׳ חלק ג׳ עמ׳ 117]״. המקור העיקרי המספר על חכמתם מול הליסטים והצלתם על ידי השכל הישר והפנייה לכזיב במקום לעכו.

1. שאלות ידע מתוך הסיפור

א. בתחילת הסיפור נאמר: "הנה מערך חינוכי וסיפורי מקיף, מרגש ועשיר, הבנוי בדיוק לפי בקשתך ולפי הכללים הנוירו-מדעיים של סטוריטלינג לילדים." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "בְּכָל פַּעַם שֶׁהֵרִימוּ אֶת רַגְלֵיהֶם, תִּמְרוֹת קְטַנּוֹת שֶׁל אָבָק לָבָן פָּרְחוּ בָּאֲוִיר וְנִדְבְּקוּ לְסַנְדָּלֵיהֶם."?

ג. כיצד הגיב רבי עקיבא למצב המתואר: "הֵם לֹא הָיוּ לְמוּדֵי מִלְחָמוֹת, אַךְ זָכְרוּ אֶת תּוֹרַת רַבָּם – תּוֹרָה שֶׁל בְּטָחוֹן בַּה'."?

ד. מה השתנה בין "נִתֵּן לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת, נַעֲקֹף אוֹתָם מִלְמַעְלָה דֶּרֶךְ הֶהָרִים, וְנֶאֱרֹב לָהֶם בַּלַּיְלָה לִפְנֵי..." לבין "הֵם בְּכַוָּנָה עָנוּ 'עַכּוֹ', כִּי הֵם יָדְעוּ שֶׁהַדֶּרֶךְ לְעַכּוֹ עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ כְּזִיב."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "כְּשֶׁאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה – הִיא בּוֹנָה לְךָ שֵׂכֶל חָזָק וְנָכוֹן."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. הנה מערך חינוכי וסיפורי מקיף, מרגש ועשיר, הבנוי בדיוק לפי בקשתך ולפי הכללים הנוירו-מדעיים של סטוריטלינג _____.

ב. בְּבֹקֶר קַיִץ אֶחָד, הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה וְהָאִירָה אֶת הָרָרֶיהָ שֶׁל אֶרֶץ _____.

ג. בְּכָל פַּעַם שֶׁהֵרִימוּ אֶת רַגְלֵיהֶם, תִּמְרוֹת קְטַנּוֹת שֶׁל אָבָק לָבָן פָּרְחוּ בָּאֲוִיר וְנִדְבְּקוּ _____.

ד. צִיּוּץ הַצִּפּוֹרִים הִשְׁתַּתֵּק לְפֶתַע, וְשִׁיחֵי הַקּוֹצִים רִשְׁרְשׁוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיְתָה _____.

ה. הֵם לֹא הָיוּ לְמוּדֵי מִלְחָמוֹת, אַךְ זָכְרוּ אֶת תּוֹרַת רַבָּם – תּוֹרָה שֶׁל בִּטָּחוֹן _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
בְּבֹקֶר קַיִץ אֶחָד, הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה וְהֵאִירָה אֶת הָרָרֶיהָ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: צִיּוּץ הַצִּפּוֹרִים הִשְׁתַּתֵּק לְפֶתַע, וְשִׁיחֵי הַקּוֹצִים רִשְׁרְשׁוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיְתָה רוּחַ.	□	□	
תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא זָכְרוּ אֶת הַכֹּל: אָסוּר לְשַׁקֵּר בְּמֵזִיד, אַךְ מֻתָּר (וְאַף חוֹבָה) לִנְהֹג בְּחָכְמָה כְּדֵי לְהַצִּיל נְפָשׁוֹת.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: הַתַּלְמִידִים (שֶׁבֶּאֱמֶת צָרִיכוּ רַק לְהַגִּיעַ לִכְזִיב) נִכְנְסוּ אֶל תּוֹךְ הָעִיר.	□	□	
הַשּׁוֹדְדִים הִסְתּוֹבְבוּ וְהָלְכוּ לְדַרְכָּם כְּשֶׁהֵם מוּבָסִים לַחֲלוּטִין עַל יְדֵי כּוֹחָם שֶׁל בְּנֵי הַתּוֹרָה.	□	□	

3. מה היה ראשון?

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ לְלֹא כָּל רַעַד בְּקוֹלוֹ, יָשִׁיר וּבָטוּחַ, הוּא חִיֵּךְ מְעַט לַשּׁוֹדֵד וְאָמַר: "אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, וְדַרְכֵּנוּ לְעַכּוֹ".

□ הנה מערך חינוכי וסיפורי מקיף, מרגש ועשיר, הבנוי בדיוק לפי בקשתך ולפי הכללים הנוירו-מדעיים של סטוריטלינג לילדים.

□ הַיֶּלֶד צָרִיךְ לְהַפְגִּין חָכְמַת רַבִּי עֲקִיבָא, לַחְשֹׁב שְׁנִיָּה וְלַעֲנוֹת בְּתַחְפּוּם וּבְזְהִירוּת שֶׁשּׁוֹמֶרֶת עָלָיו, מִבְּלִי לְשַׁקֵּר...

□ הַזְּמַן חָלַף, הַשֶּׁמֶשׁ הִתְחִילָה לָרֶדֶת, וְהֵם נִכְנְסוּ לְאֵזוֹר מְסֻכָּן: גֵּיא סְלָעִים מְבֻדָּד.

□ הַשּׁוֹדֵד קָרָא לְאֶחָד הַתַּלְמִידִים מֵהַחַלּוֹן, בְּקוֹל שֶׁכְּבָר לֹא הָיָה מְאַיֵּם אֶלָּא מָלֵא בִּפְלִיאָה וּבְהַעֲרָצָה.

לפני ואחרי

מה קרה לפני: "לְלֹא כָּל רַעַד בְּקוֹלוֹ, יָשִׁיר וּבָטוּחַ, הוּא חִיֵּךְ מְעַט לַשּׁוֹדֵד וְאָמַר: "אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, וְדַרְכֵּנוּ לְעַכּוֹ"."?

מה קרה אחרי: "הַשּׁוֹדֵד קָרָא לְאֶחָד הַתַּלְמִידִים מֵהַחַלּוֹן, בְּקוֹל שֶׁכְּבָר לֹא הָיָה מְאַיֵּם אֶלָּא מָלֵא בִּפְלִיאָה וּבְהַעֲרָצָה."?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
צִיּוּץ הַצִּפּוֹרִים הִשְׁתַּתֵּק לְפֶתַע, וְשִׁיחֵי הַקּוֹצִים רִשְׁרְשׁוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיְתָה רוּחַ.		
הַתַּלְמִידִים (שֶׁבֶּאֱמֶת צָרִיכוּ רַק לְהַגִּיעַ לִכְזִיב) נִכְנְסוּ אֶל תּוֹךְ הָעִיר.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים" על רבי עקיבא? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא זָכְרוּ אֶת הַכְּלָל: אָסוּר לְשַׁקֵּר בְּמֵזִיד, אַף מֻתָּר (וְאַף חוֹבָה) לִנְהֹג בְּחָכְמָה כְּדֵי לְהַצִּיל נְפָשׁוֹת.".

ג. אילו רבי עקיבא לא היה פועל כפי שמתואר ב־"הֵם בְּכַוָּנָה עָנוּ 'עַכּוֹ', כִּי הֵם יָדְעוּ שֶׁהַדֶּרֶךְ לְעַכּוֹ עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ כְּזִיב." — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "כְּשֶׁאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה – הִיא בּוֹנָה לְךָ שֵׂכֶל חָזָק וְנָכוֹן." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. הנה מערך חינוכי וסיפורי מקיף, מרגש ועשיר, הבנוי בדיוק לפי בקשתך ולפי...

2. רֵיחַ עָצוּם שֶׁל תְּאֵנִים שֶׁהִבְשִׁילוּ בַּשָּׂדוֹת הִתְעָרְבֵב עִם...

3. בְּוַדַּאי הָיִינוּ בּוֹכִים מִפַּחַד, אוֹ אוֹמְרִים בְּתָמִימוּת:...

4. הֵם לֹא רָצוּ, אֶלָּא צָעֲדוּ בְּקוֹמָה זְקוּפָה וּבְשֶׁקֶט, תּוֹךְ...

סיפור 22 • רבי עקיבא • כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים

5. הוּא הֵבִין שֶׁתּוֹרַת יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר לוֹמְדִים אוֹתָהּ...

6. הַיֶּלֶד צָרִיךְ לְהַפְגִּין 'חָכְמַת רַבִּי עֲקִיבָא', לַחְשֹׁב...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

סיפור 22 • רבי עקיבא • כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "הֵם לֹא הָיוּ לְמוּדֵי מִלְחָמוֹת, אַךְ זָכְרוּ אֶת תּוֹרַת רַבָּם – תּוֹרָה שֶׁל בִּטָּחוֹן בַּה'."

☐ **מכתב:** כתבו לרבי עקיבא בעקבות "הַתַּלְמִידִים (שֶׁבָּאֱמֶת צָרִיכוּ רַק לְהַגִּיעַ לִכְזִיב) נִכְנְסוּ אֶל תּוֹךְ הָעִיר."

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "הַשּׁוֹדְדִים הִסְתּוֹבְבוּ וְהָלְכוּ לְדַרְכָּם כְּשֶׁהֵם מוּבָסִים לַחֲלוּטִין עַל יְדֵי כּוֹחָם שֶׁל בְּנֵי הַתּוֹרָה."

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
צִיּוּץ הַצִּפּוֹרִים הִשְׁתַּתֵּק לְפֶתַע, וְשִׁיחֵי הַקּוֹצִים רִשְׁרְשׁוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא…		
הֵם בְּכַוָּנָה עָנוּ 'עַכּוֹ', כִּי הֵם יָדְעוּ שֶׁהַדֶּרֶךְ לְעַכּוֹ עוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ כְּזִיב.		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי עקיבא פעל באירוע "נִתֵּן לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת, נַעֲקֹף אוֹתָם מִלְמַעְלָה דֶּרֶךְ הֶהָרִים, וְנֶאֱרֹב לָהֶם בַּלַּיְלָה לִפְנֵי עַפּוֹ,..."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי עקיבא ומן המעשה "כיצד ניצלו תלמידיו מהשודדים" למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15